

Mateřská škola Domažlice, příspěvková organizace
Zahradní 471, 344 01 Domažlice, tel.: 379724565, IČO: 75006111

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

**BAREVNÁ
ŠKOLKA**

Obsah:

1. Identifikační údaje mateřské školy
2. Obecná charakteristika mateřské školy
3. Podmínky vzdělávání
 - 3.1. věcné podmínky
 - 3.2. životospráva
 - 3.3. psychosociální podmínky
 - 3.4. organizace
 - 3.5. řízení mateřské školy
 - 3.6. personální a pedagogické zajištění
 - 3.7. spoluúčast rodičů s mateřskou školou
 - 3.8. podmínky pro vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami
 - 3.9. podmínky pro vzdělávání dětí nadaných
 - 3.10. vzdělávání dětí od 2 do 3 let
 - 3.11. podmínky pro vzdělávání dětí cizinců
4. Organizace vzdělávání
5. Charakteristika vzdělávacího programu
6. Vzdělávací obsah
7. Evaluační systém
8. Použitá literatura

1. Identifikační údaje o mateřské škole

Název dokumentu: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

BAREVNÁ ŠKOLKA

Název školy, sídlo:

Mateřská škola Domažlice, příspěvková organizace

Zahradní 471, Domažlice 34401

IČO: 75006111

www.skolkydomazlice.cz

e-mail: podebradova@msdomazlice.cz

Právní forma: příspěvková organizace /vznikla 1.1.2003/

Místa poskytovaného vzdělávání:

Zahradní 471

Kapacita 79 dětí, 3 běžné a 1 třída zřízená podle § 16 ods.9

Telefon: 379724565

Poděbradova 53

Kapacita 99 dětí, 4 běžné třídy

Telefon: 379722437

Michlova 565

Kapacita 84 dětí, 3 běžné třídy

Telefon: 379724407

ŠVP zpracován pro MŠ Poděbradova 53

Statutární zástupce:

Ředitelka: Mgr. Lenka Žáková

Zástupkyně ředitelky: Anna Svobodová

Zástupkyně ředitelky pro MŠ Michlova: Anna Svobodová

Zástupkyně ředitelky pro MŠ Poděbradova: Jana Gramanová

Zpracovatelé programu: zástupkyně ředitelky pro MŠ Poděbradova a kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Poděbradova

Zřizovatel: Město Domažlice
náměstí Míru 1
344 20 Domažlice
IČ: 00253316
Starosta města: JUDr. Zdeněk Novák

Číslo jednací: 194/2017

- **Platnost dokumentu: ŠVP je platný od 1. 9. 2017**
- **Aktualizace: od 1. 9. 2019**
- **Aktualizace: od 1. 9. 2021**
- **Aktualizace: od 1. 9. 2022**

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola Poděbradova je umístěna nedaleko centra města, vedle autobusového nádraží. Je to budova postavená ve třicátých letech minulého století, upravená pro potřeby MŠ. Blízké historické centrum města využíváme k procházkám, k poznávání historických budov, pravidelně navštěvujeme Chodské muzeum, MKS, knihovnu, DDM a zapojujeme se do oslav pořádaných městem.

Je to čtyřtřídní MŠ se školní jídelnou. Tři třídy mají svoji hernu i ložnici, čtvrtá třída /červená/ rozkládá na spaní matrace v herně. Ve třídách je otevřený nábytek, který umožňuje dětem volný výběr hraček – mají je na dohled i na dosah. Jsou zde vytvořeny hrací koutky podporující tvořivost dětí. Dvě třídy jsou vybaveny klavírem, dvě třídy varhanami a kytarami, jinak všechny audiovizuální technikou. Dále zde máme interaktivní tabuli a pro výuku také využíváme tablety. Zahrada MŠ je vzdálena asi 200 metrů od objektu, v klidnější vilové části města. Je vybavena pískovištěm a zahradními herními prvky, které splňují podmínky EU. Nedaleko školy je lesopark Škarman, kde mají děti mnoho příležitostí trávit čas na čerstvém vzduchu a sama příroda je zdrojem mnoha zážitků či inspirací.

Pracujeme podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, na který navazuje školní vzdělávací program školy a jednotlivé třídní programy. Při výchovně vzdělávacím procesu postupujeme podle zásad individualizace. Každé dítě má prostor pro rozvoj svých kompetencí. Každé dítě je samostatnou osobností, roste a vyvíjí se nestejně, podle individuálních odlišností. V mateřské škole probíhá individuální integrace dětí se speciálně vzdělávacími potřebami.

V mateřské škole se snažíme vytvářet podmínky a prostředí plné pohody a porozumění, ve kterém se všechny děti cítí bezpečně a mohou tak růst nejen fyzicky, ale i duševně. Pak můžeme cestou přirozené výchovy a vzděláním rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé děti, které jsou připraveny pro vstup do základní školy.

V mateřské škole pracuje 8 pedagogických pracovníků, asistenti pedagoga dle konkrétních podpůrných opatření a 4 nepedagogičtí pracovníci.

Většina dětí je místních, ale některé dojíždí i z nedalekých obcí.

Pro interní potřeby (z důvodu citové sounáležitosti dětí se školou a v návaznosti na koncepci školy) používáme neoficiální název „**BAREVNÁ MATEŘSKÁ ŠKOLA**“.

A proč barevná MŠ?

**Naše školka barevná je,
každý si tu moc rád hraje.
Dovádíme, skotačíme,
nikdy se však nemračíme.**

Uspořádání a barevné ladění tříd tvoří celek BAREVNÁ MATEŘSKÁ ŠKOLA.

Domeček znázorňuje sounáležitost všech dětí v mateřské škole.

Logo bylo navrženo k realizaci společně s dětmi ve školním roce 2008/2009.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1. Věcné podmínky

Budova MŠ je dvoupodlažní, rozdělená do čtyř heterogenních barevných tříd. V přízemí se nachází šatny, červená třída s kapacitou 25 dětí, jídelny s kuchyní a sociální zařízení pro děti i zaměstnance.

V prvním podlaží je zelená třída s kapacitou 24 dětí a žlutá třída s kapacitou 25 dětí s ložnicemi, sociální zařízení pro děti a učitelky.

Ve druhém podlaží jsou kabiny pomůcek, modrá třída s ložnicí a sociálním zařízením a kancelář.

Třídy jsou vybaveny hračkami, pomůckami, stavebnicemi, které odpovídají věku i počtu dětí. Hračky jsou umístěny tak, aby na ně děti samy dosáhly a mohly je využívat. Hračky jsou bezpečné a zdravotně nezávadné.

Tři třídy mají svoji ložnici a červená třída má na spaní matrace, které se připravují v herně.

Prostředí je upravené a dětské práce jsou přístupné dětem i rodičům.

Zahrada MŠ je malá, a proto na ni mohou bezpečně trávit svůj čas pouze jen 2 třídy společně. Všechny vnitřní i venkovní prostory MŠ splňují bezpečnostní i hygienické normy. Vybavení prochází každý rok revizemi.

Čeho chceme dosáhnout: pro zkvalitnění materiálních podmínek MŠ je nutná výměna skříněk v šatně /červená a zelená třída/. Dokončení rekonstrukce sklepních prostor /podlahová krytina/, aby došlo ke zkvalitnění zázemí pro správné zaměstnance i učitelky /šatny a úložné prostory/.

Jakými prostředky: především spoluprací se zřizovatelem, získáváním inspirace v jiných mateřských školách.

3.2. Životaspráva

- snažíme se dětem poskytovat plnohodnotnou a vyváženou stravu podle příslušných předpisů
- usilujeme o vhodnou skladbu jídelníčku a dodržování technologie přípravy pokrmů a nápojů
- je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne dítěte v MŠ
- mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly
- děti do jídla nenutíme, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování
- děti jsou každodenně dostatečně dlouho na čerstvém vzduchu (s ohledem na kvalitu ovzduší) a mají dostatek volného pohybu, snažíme se zajistit vhodné pomůcky k pohybovým aktivitám ve třídě, na zahradě, sport. hale i hřišti
- respektujeme individuální potřebu spánku a odpočinku jednotlivých dětí, dětem s nižší potřebou spánku nabízíme klidový program, děti ke spánku nenutíme
- pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují dětem přirozený vzor
- denní řád je dostatečně pružný s ohledem na individuální potřeby dítěte, střídáme dobu činností a odpočinku

Čeho chceme dosáhnout: zlepšit stravovací návyky dětí, zaměřit se na zdravější zpracování pokrmů. Chceme pokračovat ve sportovních aktivitách a zaměřit se na pobyt venku, kde mohou děti vykonávat činnosti, které se uskutečňovaly pouze ve třídách.

Jakými prostředky: praktické prodlužování pobytu venku a přenášení činností ven, návštěva seminářů s touto tematikou

3.3. Psychosociální podmínky

- usilujeme o to, aby se děti a dospělí cítili v prostředí MŠ dobře, spokojeně a bezpečně, snahou a cílem MŠ je respektování potřeb dětí
- nově příchozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí a situace
- nikdo není zvyhodňován ani znevýhodněn, všechny děti mají stejná práva a povinnosti, postavení všech dětí je rovnocenné
- v dětech se snažíme rozvíjet citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, pomoc a podporu, cílem je spolehlivost a důvěryhodnost dospělých
- nepoužíváme negativní komentáře a podporujeme děti v samostatných pokusech, dostatečně chválíme a pozitivně hodnotíme
- respektujeme potřeby dětí a pomáháme je uspokojovat
- vzdělávací nabídku přizpůsobujeme mentalitě předškolního dítěte a jeho potřebám, je našim zájmem, aby byla dětem tematicky blízká, snadno pochopitelná, přiměřeně náročná a dítěti potřebná
- na nejmenší možnou míru eliminujeme spěch a stres
- záměrem je podporující a sympatizující způsob pedagogického vedení, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte, nechceme s dětmi manipulovat a organizování dítěte omezujeme na nezbytně nutné činnosti např. při odchodu na pobyt venku apod.
- snažíme se, aby se dětem dostávalo jasných a srozumitelných pokynů
- usilujeme o to, aby třída byla pro děti kamarádkým prostředím, v němž jsou rády
- je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí
- děti mají dostatek času o prostoru pro spontánní hru

Čeho chceme dosáhnout: záměrem MŠ je snížení počtu dětí ve třídách, a to na 20 dětí /vzhledem k velikosti tříd/.

Jakými prostředky: ve spolupráci s Hygienickou stanicí Domažlice

3.4. Organizace

Provoz MŠ je od pondělí do pátku od 6.30 do 17.00 hodin. Děti se ráno do 7.00 hod. schází ve dvou třídách. Od 7.00 hod. se rodič do MŠ dostane po zazvonění v příslušné třídě. Zákonní zástupci jsou povinni předat dítě osobně učitelce. Jestliže rodič ví, že přijde s dítětem do MŠ později než do 8.30 hod., dohodne se s učitelkou na čase příchodu dítěte. V případě potřeby si rodiče mohou vyzvednout dítě kdykoliv během dne, ale opět po dohodě s učitelkou. Do MŠ přicházejí děti zdravé. Jeví-li dítě známky nemoci nebo existuje-li podezření, že je dítě nemocné, má učitelka právo, v zájmu zachování zdraví ostatních dětí, ale také v zájmu nemocného dítěte, odmítnout jeho přijetí. Zjistí-li během dne učitelka u dítěte příznaky nemoci, separuje dítě od ostatních a uvědomí zákonného zástupce. Rodiče si dítě co nejdříve z MŠ vyzvednou. Rodiče jsou povinni hlásit změny zdravotního stavu dítěte učitelce při ranním předávání. Hlásí také změny v osobních datech dítěte, telefonních číslech rodičů, zdravotní pojišťovny a změny trvalého bydliště.

Vyzvednout dítě z MŠ smí pouze zákonní zástupci dítěte a osoby jim zmocněné písemným prohlášením /dohoda o vyzvedávání dítěte/.

Pokud si pověřená osoba nevyzvedne dítě do stanovené doby /17.00 hod./ učitelka se pokusí pověřenou osobu kontaktovat telefonicky. V případě nouze se obrátí na Policii ČR.

Denní řád je dostatečně pružný, dokáže reagovat na aktuální potřeby a podněty. Děti nachází potřebné zázemí, klid bezpečí a soukromí. Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený. Vzhledem k tomu, že prostory MŠ nejsou dostatečně velké, kompenzujeme dětem pohyb hlavně venku. V letním období školní zahradu a lesopark Škarman. V zimním období využíváme sněhových podmínek k sáňkování či zimním pohybovým aktivitám. Pravidelně navštěvujeme sportovní halu v Domažlicích. Veškeré aktivity podněcují děti k vlastní aktivitě, vychází z potřeb a zájmů dětí.

Nově příchozím dětem je poskytován individuální adaptační režim, kterého se podle potřeb mohou účastnit i rodiče.

Škola má dostatečné množství kvalitních učebních pomůcek, které jsou využívány při individuální, skupinové, ale i frontální činnosti. Děti jsou podněcovány k vlastním aktivitám a experimentaci, k práci vlastním tempem, k zapojování se do činností.

Do mateřské školy jsou přijímány děti od 3 let. Počty dětí na třídách se odvíjí od integrace dětí se speciálně vzdělávacími potřebami. V mateřské škole nejsou překročovány počty dětí ve třídě, při spojování dětí je jejich počet maximálně omezený.

Čeho chceme dosáhnout: zajistit takovou organizaci dne, která bude vhodná k potřebám dětí a nabízet jim takové činnosti, které povedou k rozvoji fyzických a duševních schopností.

Jakými prostředky: plánováním, respektováním potřeb dětí

Harmonogram dne:

6.30 – 8.30 /8,45/hod – scházení dětí a ranní činnosti – hry dle výběru dětí, individuální a skupinová práce

8.30 /8,45/– 9.45 /10.00/ - tělovýchovná chvílka, řízená činnost a svačina

9.45/10.00/ - 11.30/12.00/ - pobyt venku

11.30/12.00/ - 12.00/12.30/ - oběd

12.00/12.30/ - 14.00/14.30/ – hygiena, spánek

14.00/14.30/ – 17.00 – svačina, odpolední činnosti a volné hry dětí

3.5. Řízení mateřské školy

- jsou jasně vymezeny povinnosti, úkoly a pravomoci všech pracovníků v pracovních náplních a organizačním řádu školy
- MŠ řídí ředitelka, vedením MŠ je pověřena zástupkyně ředitelky pro danou MŠ
- dílčí úkoly zaměstnanců jsou projednávány pro pedagogické pracovníky na pedagogických radách, pro správní zaměstnance na provozních poradách či dle potřeby okamžitě
- zástupkyně ředitelky vypracovává ŠVP ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu
- snahou je vytvářet důvěrné a tolerantní prostředí, kde je všem zaměstnancům ponechán dostatek pravomocí, a kde je respektován jejich názor. Zástupkyně ředitelky podporuje spoluúčast všech pracovníků na rozhodování o zásadním chodu MŠ
- všichni zaměstnanci školy zachovávají loajálnost vůči škole a svým kolegyním, nevynechávají interní informace na veřejnost
- všechny pedagogické pracovnice tvoří tým a zvou ke spolupráci rodiče
- učitelky pracují podle ŠVP, z výsledků evaluace a hodnocení všech stránek chodu školy se snaží vyvozovat závěry pro další práci a vytyčovat si další cíle

- zástupkyně ředitelky vypracovává evaluační a kontrolní činnosti tak, aby byly užitečné a smysluplné
- MŠ spolupracuje se zřizovatelem, ZŠ, dětskými lékaři, s odborníky PPP, s DDM Domino, s Penzionem pro seniory, se ZUŠ, s MKS, knihovnou B. Němcové, se ZUŠ,... a s rodiči dětí

Čeho chceme dosáhnout: zkvalitnění práce všech pracovníků

Jakými prostředky: plánováním, kontrolou a spoluúčastí při rozhodování

3.6. Personální a pedagogické zajištění

- Mateřskou školu řídí ředitelka, jednotlivá pracoviště řídí zástupkyně ředitelky pro tu kterou MŠ
- všichni pedagogičtí pracovníci mají předepsanou kvalifikaci
- pedagogové se stále vzdělávají, učitelky využívají samostudia a nabídky seminářů z KCVJŠ Plzeň, NIDV Plzeň, APIV B, Šablony pro MŠ a ZŠ I. A II.
- pokud některá z učitelek navštíví seminář, předá materiály učitelkám do tříd a na pedagogické radě přenesou informace
- služby jsou zajištěny tak, aby byla vždy zajištěna optimální pedagogická péče o děti, podmínky školy umožňují co nejdelší překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídách. Průměrná rozsah překrývání je 2.5 hodiny denně.
- spolupráce všech pedagogických pracovníků funguje na základě společně vytvořených pravidel
- zaměstnanci se chovají, jednají a pracují profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami
- nedílnou součástí našeho kolektivu jsou provozní zaměstnanci, kteří společně s pedagogy pracují jako tým
- v MŠ pracují: zástupce ředitelky, 7 pedagog. pracovníků, asistentka pedagoga dle konkrétních podpůrných opatření, 1 uklízečka, 1 vedoucí kuchyně, 1 pomocná síla v kuchyni a 1 pomocná síla a uklízečka

Čeho chceme dosáhnout: týmové spolupráce všech pracovníků školy, prohlubování kvalifikace pedagogických pracovníků

Jakými prostředky: účast na vzdělávacích seminářích, diskusí

3.7. Spoluúčast rodičů s MŠ

Spolupráce s rodiči funguje na základě partnerství. Usilujeme o vzájemnou důvěru, vstřícnost, pochopení, respekt a ochotu spolupracovat.

Ze strany učitele:

- snažíme se podporovat rodinnou výchovu a pomáhat rodičům v péči o dítě
- nabízíme rodičům poradenský servis
- chráníme soukromí rodiny a zachováváme mlčenlivost
- při každém kontaktu informujeme rodiče o problémech, ale hlavně o úspěších dítěte, pokud mají rodiče zájem, domlouváme se na společném postupu při výchově a vzdělávání dětí, informace sdělujeme rodičům šetrně a citlivě
- informujeme rodiče o připravovaných akcích a nabízíme možnost aktivní spolupráce

- konzultujeme s rodiči individuální plány dítěte, navrhujeme konzultace u odborných institucí
- rodiče mají možnost se podílet na dění v MŠ, účastnit se různých programů, podle svého zájmu vstupovat do her svých dětí – včetně doby adaptačního procesu
- projeví-li rodiče zájem, mají možnost spolupracovat při vytváření plánů a programu MŠ, případně mohou kdykoli navštívit školu a zapojit se do her svých dětí
- organizujeme společné schůzky, setkání a akce s rodiči
- usilujeme o spolupráci rodičů při výchovně vzdělávací práci, snažíme se různými způsoby zapojovat rodiče do společných činností s dětmi
- prohlubujeme spolupráci s rodiči předškolních dětí při přípravě na vstup do 1. třídy ZŠ
- využíváme nabídek rodičů k opravám školního vybavení

Společné akce pro rodiče a děti:

- oslavy všech svátků (Vánoce, Velikonoce, Den matek, ...)
- oslavy narozenin dětí ve spolupráci s rodinou
- dětský maškarní karneval
- návštěva ZŠ
- výlety
- oslava MDD
- rozloučení s předškoláky – pasování
- rozloučení se školním rokem – táborák

Ze strany rodičů:

- doprovází ráno dítě do školy a předávají ho přímo učitelce
- poskytují informace o zdravotním stavu dítěte
- v dohodnutém čase si dítě vyzvedávají z MŠ
- dbají o zdraví, čistotu a péči svého dítěte
- zajímají se o dění v MŠ a prospěch dítěte
- zúčastňují se schůzek, akcí pořádaných školou a čtou informace umístěné na nástěnce

Návrhy na rozšíření spolupráce budou realizovány za aktivní účasti kolektivu školy, dětí a rodičů.

Čeho chceme dosáhnout: důvěry mezi oběma stranami
Jakými prostředky: vstřícnou a profesionální komunikací

3.8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami

Školní vzdělávací plán je společný pro vzdělávání všech dětí. Pedagogičtí pracovníci se snaží vytvořit optimální podmínky k rozvoji každého dítěte tedy i dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami.

Vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami probíhá s programem upraveným podle speciálně vzdělávacích potřeb dětí a ve spolupráci s rodiči dětí a dalšími odborníky. Účelem podpory je plně zapojená a maximální využití vzdělávacího potenciálu dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pro děti s 1. stupněm podpůrného opatření, stanovuje podpůrná opatření mateřská škola i bez doporučení školského poradenského zařízení. 2. až 5.

stupněm postupujeme dle doporučení školských poradenských zařízení. Vypracováváme pak ve spolupráci s rodiči i školským poradenským zařízením IVP, které respektují individuální potřeby a možnosti dětí.

Pro úspěšné vzdělávání těchto dětí je zapotřebí zabezpečit individualizaci vzdělávacího procesu, vhodné určení obsahu, forem a metod vzdělávání. Zabezpečit vhodné prostředí, životosprávu, psychosociální klima, pedagogické a personální zajištění. Snížení počtu dětí ve třídě. Přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření,

3.9. Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

Vzdělávání dětí nadaných probíhá dle potřeb a možností dětí a jsou doplněna nabídkou dalších aktivit podle zájmů a mimořádných schopností dítěte. Vzdělávání probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání.

3.10. Vzdělávání dětí od 2 do 3 let

Dvouleté děti mají svá specifika související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Aby podmínky pro vzdělávání těchto dětí byly vyhovující, navrhl zřizovatel Město Domažlice zřízení samostatných prostor pro 2 -3 leté děti. Tak je péče o tyto děti organizačně, prostorově a materiálně zajištěna.

3.11. Podmínky pro vzdělávání dětí cizinců

Občané jiného členského státu Evropské unie a jejich rodinní příslušníci mají přístup ke vzdělávání a školským službám za stejných podmínek jako občané České republiky.

Ostatní cizinci (nejsou členy EU) mají přístup k předškolnímu vzdělávání a ke školským službám, pokud mají právo pobytu na území ČR na dobu delší než 90 dnů, jsou azylanty, osobami požívajícími doplňkové ochrany, žadateli o udělení mezinárodní ochrany nebo osobami požívajícími dočasné ochrany.

Děti příslušné školy se stávají, pokud řediteli školy nebo školskému zařízení prokáží oprávněnost pobytu na území ČR zvláštním dokladem nejpozději při zahájení vzdělávání.

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytuje mateřská škola jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Ředitelka mateřské školy zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, pokud jsou v mateřské škole alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání.

Mateřská škola poskytuje dětem ve skupině jazykovou přípravu v rozsahu 1 hodiny týdně.

Skupina má nejvýše 8 dětí. Další skupinu lze zřídit, pokud je do dosavadní skupiny zařazeno 8 dětí.

Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy dětí.

Jako podpůrný materiál je využíváno Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Děti jsou přijímány do Mateřské školy Domažlice ,p.o. a jejích odloučených pracovišť na základě kritérií pro přijímání dětí. Děti jsou přijímány v období „zápisu“ neboli podávání přihlášek k přijetí dítěte do mateřské školy, které probíhá v období 2.5. – 15.5. předešlého školního roku. Přesné termíny pro podávání přihlášek k předškolnímu vzdělávání i kritéria jsou uveřejněny na webových stránkách mateřské školy, na oficiálních webových stránkách zřizovatele, na nástěnkách a vývěskách mateřských škol a některé informace i v místním tisku. Za zveřejnění zodpovídá ředitelka mateřské školy.

V mateřské škole jsou 4 běžné třídy, kapacita je 99 dětí. Počty dětí jsou závislé na počtu dětí s podpůrnými opatřeními. Pohybují se v rozmezí 23 – 25 dětí. Třídy jsou heterogenní.

Pravidla pro zařazování dětí nejsou pevně stanovena, ale zohledňujeme sourozence, kamarády, přání rodičů. Zastoupení věkových kategorií je rovnoměrné. Souběžné působení pedagogických pracovníků probíhá v rámci překrývání učitelů na každé třídě, dále pak při akcích MŠ.

V současné době mateřská škola neuskutečňuje individuální vzdělávání dle § 34b školského zákona.

Pokud je ve třídě zařazené dítě s priznaným podpůrným opatřením 4. nebo 5. stupně se nejvyšší počet dětí ve třídě snižuje o 2 děti. To platí i v případě dítěte s priznaným podpůrným opatřením 3. stupně z důvodu mentálního postižení. Nejvyšší počet dětí ve třídě se dále snižuje o 1 za každé dítě s priznaným podpůrným opatřením třetího stupně, které není z důvodu mentálního postižení. Uvedenými postupy lze snížit nejvyšší počet dětí ve třídě o 5 dětí. Pokud je dítěti podpůrné opatření priznáno v průběhu roku, není možné počet dětí ve třídě snižovat.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Záměrem výchovného působení naší školy je vytvořit MŠ rodinného typu s úzkými vazbami na rodiče. Chceme umožnit dětem prožít aktivní a šťastné dětství tím, že jim vytvoříme pohodové a přátelské prostředí bez zbytečného spěchu, kde se budou cítit dobře, kde bude kamarádská nálada, pochopení a láska. Usilujeme o rozvoj samostatných a zdravě sebevědomých dětí cestou přirozené výchovy, chceme položit základy celoživotního vzdělání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb, učit je zdravému stravování, uvědomění si odpovědnosti za své chování a jednání, a to vše společnou cestou s rodiči.

Myšlenka ŠVP je pojátkem mezi všemi činnostmi s dětmi, včetně realizací školních a mimoškolních akcí. Program zasahuje všechny oblasti vývoje dítěte a nabízí takové bloky, které seznamují děti s realitou.

Rámcové cíle předškolního vzdělávání všeobecně:

- rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobnostní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Dlouhodobé cíle mateřské školy:

- seznamování dětí s přírodou a přírodními jevy, kladení důraz na bezprostřední kontakt s přírodou, na jejím pozorování a poznávání.
- umožňování vnímat okolní svět všemi smysly
- zaměření se na oblast ekologie – aktivně chránit přírodu
- vedení ke zdravému životnímu stylu (zdravá výživa, pohyb, otužování), ke spolupráci s rodinou při vytváření a upevňování zdravých výživových a stravovacích návyků, k respektování potřeb každého dítěte, k péči o klidné a kulturní prostředí při stolování a upevňují správné návyky při stolování
- podporování a vytváření kladných vzájemných vztahů - vlídnost, ohleduplnost, vzájemná pomoc, slušnost, pěkné vztahy mezi dětmi, tzn. vlastnosti, které by si dítě mělo osvojit, aby mohlo plně přijímat všechny informace a podněty z okolního světa
- věnovat maximální pozornost dětské tvořivosti a umožňovat dětem seberealizaci ve všech podobách (samostatné myšlení, logická úvaha, řešení problémových situací, vymýšlení příběhů apod.)
- ponechávat dětem dostatečný prostor k uplatnění jejich aktivity, která převažuje nad aktivitou učitelky
- věnovat zvýšenou pozornost celkovému řečovému projevu dítěte
- posilovat sebeobslužné dovednosti a návyky vedoucí děti k samostatnosti

Ve vzdělávání dětí upřednostňujeme

- uvolňování hravých činností směrem k dětem – přizpůsobeny režimové činnosti
- tvořivost dětí ve všech oblastech – aktivita dětí převažuje nad řídicí činností pedagoga
- odbourávání přenosu informací, nadbytečných faktů, direktivního přístupu pedagoga k dětem, zaměření na prožitkové učení
- vedení dětí k samostatnosti, k posilování vlastního sebevědomí, sebedůvěry, vedení dětí ke spolurozhodování a k sounáležitosti s celým kolektivem
- tématické plánování, včetně zpracování situačních momentů, reakce na zájmy, potřeby, vědomosti dětí
- využívání námětů ročních období v průběhu práce s dětmi po celý rok

Metody a formy vzdělávání

Vzdělávání se uskutečňuje po celý den pobytu dětí v MŠ – tj. při všech činnostech. Dopolodní činnosti probíhají formou plánovaných tématických celků, které na sebe úzce navazují. Využíváme situačních momentů, respektujeme přání, potřeby a zájmy jedince. Usilujeme o to, aby byly děti vzdělávány neformálně, hravými činnostmi, ve kterých se prolínají všechny vzdělávací okruhy. Rovněž se snažíme zajistit rovnováhu činností řízených, spontánních i relaxačních. Cíle plníme průběžně již od ranních hodin. Preferujeme metody a formy, které respektují specifika předškolního vzdělávání. Využíváme prožitkového a kooperativního

učení hrou a činnostmi dětí, které jsou založené na zážitcích dítěte, poskytujeme dětem dostatek prostoru pro spontánní aktivity a jejich vlastní plány. Uplatňujeme situační učení, kdy vytváříme a využíváme situací. Využíváme principu nápodoby při spontánním sociálním učení. Využíváme dramatické výchovy. Při činnostech ve skupině nebo individuálně využíváme didakticky zacílených činností. Snažíme se, aby dítě získávalo skutečné činnostní výstupy – kompetence. Všechny tyto metody a formy práce jsou zařazeny v denním režimu a v průběhu roku vyváženě a navazují na sebe.

Vzdělávání probíhá v MŠ individuálně, ve skupinách či společně. Vedeme děti k tomu, aby byly schopné vyhodnotit své úspěchy a neúspěchy a následně aby navrhovaly cesty ke zlepšení.

Součástí vzdělávání jsou akce školní i mimoškolní, které cíleně doplňují, obohacují a zpestřují vzdělávací proces s dětmi. Značný přínos pro rozvoj osobnosti dítěte má spolupráce s nejrůznějšími institucemi a organizacemi.

Průběh vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami

Pro úspěšné vzdělávání těchto dětí je zapotřebí zabezpečit individualizaci vzdělávacího procesu, vhodné určení obsahu, forem a metod vzdělávání. Zabezpečit vhodné prostředí, životosprávu, psychosociální klima, pedagogické a personální zajištění. Snížení počtu dětí ve třídě, přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření. Vzdělávání těchto dětí probíhá v rámci integrace podle speciálně vzdělávacích potřeb ve spolupráci s rodiči a dalšími odborníky. Dle doporučení zpracovávají učitelky ve spolupráci s rodiči a poradenským zařízením individuálně vzdělávací plán /IVP/, který je průběžně dle potřeby vyhodnocován /min. 1x za 3 měsíce/ a po té je upravován podle dalších možností a schopností dítěte. Materská škola také realizuje podpůrná opatření personálního a materiálního charakteru.

Učitelky dále mohou zpracovávat plány pedagogické podpory /PLPP/, o kterém jsou rodiče informováni. V rámci PLPP jsou specifikovány vzdělávací cíle a výstupy dle specifických potřeb dítěte. PLPP je vyhodnocován čtvrtletně a posléze s rodiči konzultovány další opatření.

Průběh vzdělávání dětí nadaných

Vzdělávání dětí nadaných probíhá dle potřeb a možností dětí a jsou doplněna nabídkou aktivit podle zájmů a mimořádných schopností dítěte, aby se rozvíjel jejich potenciál a aby byl rozvíjen jejich druh nadání. IVP nebo PLPP sestavují učitelky ve spolupráci s rodiči a poradenským zařízením.

Průběh vzdělávání dětí od 2 do 3 let

Naši mateřskou školu zpravidla děti od 2 do 3 let nenavštěvují. Výchovně vzdělávací proces těchto dětí respektuje jejich možnosti a schopnosti.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

ŠVP je společným východiskem pro práci pedagogů v rámci jednotlivých tříd. Na jeho základě a v souladu s ním si učitelky jednotlivých tříd vytvářejí vlastní vzdělávací nabídku, svůj vlastní vzdělávací plán, který svým obsahem odpovídá věku, možnostem, zájmům a potřebám dětí konkrétní třídy.

TVP učitelky formulují do nabídky tematických celků a později témat. Každý tematický celek /téma/ integruje všechny vzdělávací oblasti s tím, že některá oblast může převažovat, jiné se

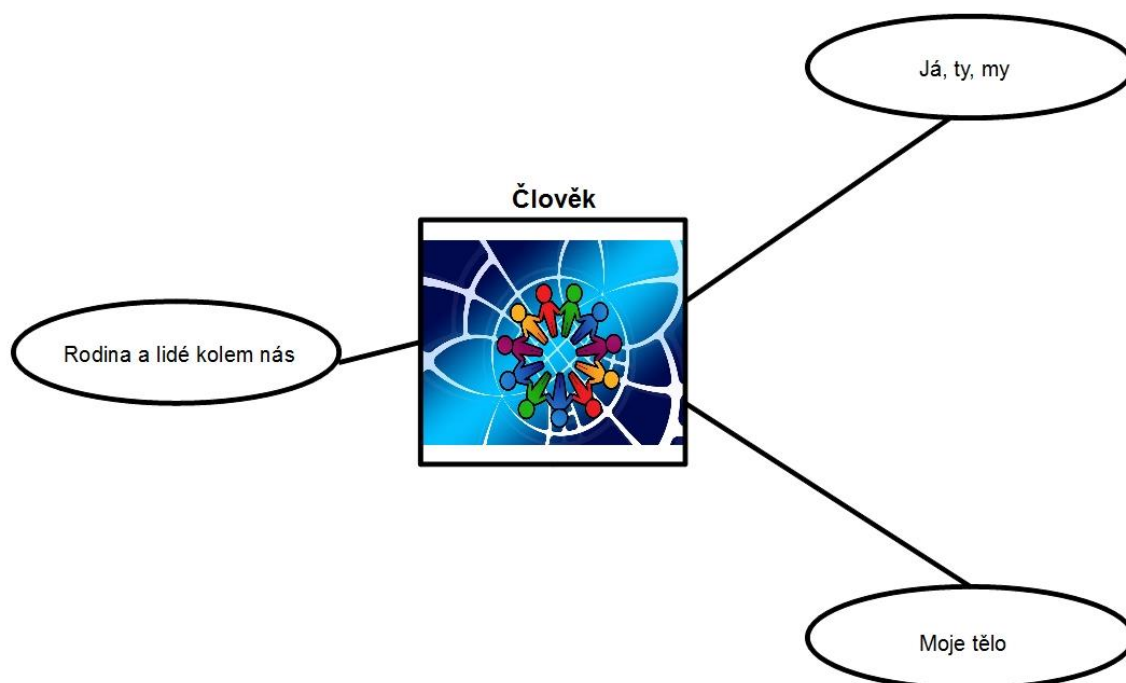
může tematický celek /téma/ jen okrajově dotknout. Každý tematický celek /téma/ integruje vzdělávací cíle z jednotlivých bloků, vztahujících se k tematickému celku /tématu/. Všechny obecné výukové cíle uvedené jednotlivě v integrovaných blocích jsou dále učitelkami rozpracovány v TVP, kde si učitelky plánují další dílčí výukové cíle v souladu s obecnými cíli, vztahujícími se k danému tematickému celku /tématu/. Učitelky rozpracovávají jednotlivé obsahy učiva, činnosti, metody a formy práce. TVP učitelky aktualizují, nepřipravují dopředu, ale uzpůsobují podle složení dětí.

Pro celou školu jsou závazné 3 hlavní integrované bloky:

- **Člověk**
- **Místo, kde žijeme**
- **Příroda**

1. Blok Člověk

- **Já, ty, my**
- **Moje tělo**
- **Rodina a lidé kolem nás**

Charakteristika bloku – oblast je věnována poznávání člověka, lidské společnosti a mezilidským vztahům. V tomto bloku se věnujeme etice, základům morálky a vytváření postojů k sobě samým i k druhým lidem. Seznamujeme se s blízkými lidmi, kteří nás obklopují /rodina, kamarádi, známí/, s jejich činnostmi a posilujeme schopnost s nimi komunikovat. V této oblasti vedeme děti k toleranci vůči osobám, sociálním či národnostním odlišnostem. Posilujeme schopnost respektovat druhé, pomáhat jim a spolupracovat s nimi. Dále se v této oblasti zabýváme zdravím, našim tělem a bezpečným chováním

Vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.)
- rozvoj a užívání všech smyslů, jejich funkce
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností, převážně z oblasti sebeobsluhy
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a funkci (části těla, orgány)
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, a pohody
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (vnímání, naslouchání, porozumění, výslovnost, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka, rozvoj neverbální komunikace (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti, představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, ...)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si poznatků o znacích a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi (práce s PC, encyklopedií,..)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti, adaptace
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování (využití piktogramů)
- osvojení si poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k zaměstnancům MŠ a ostatním dětem

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem)
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- poznávání jiných kultur
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí (péče o třídu, školku, zahradu)
- rozvoj úcty k životu
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s lidmi, společností (se školkou, rodinou,..)

Vzdělávací nabídka

Dítě a jeho tělo

- pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení, změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (turistika, míčové hry apod.), využití hřišť a sportovní haly, vycházky, zahrada, výlety
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním/např. při práci na školní zahradě,.., sebeobsluha,.. /
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení, popř.jóga,sauna,..)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti- pracovní listy, stavebnice,....
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti – zpívání, HPH, rytmické hry,...
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí (poslech srdečního rytmu, dechu, co dokáže tělo,...)

- činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové (meditační hudba, jóga,...)
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí (preventista městské policie, preventista dentální hygieny,...)

Dítě a jeho psychika

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie
- vyřizování vzkazů
- slovní projev na téma Zdraví, Péče o zdraví,.....
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů, návštěva divadelního představení, projekt Kouření škodí zdraví
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo Pohádky před spaním, Hurvínek a zdraví
- seznamování a nácvik básní a písní
- hry a činnosti s čísly i písmeny
- práce s knížkami a encyklopediemi, NH Na knihovnu,...
- účast na akcích města –slavnosti, výstavy
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností, práce s lupou a mikroskopem
- didaktické hry s předměty a materiály vedoucí k získávání předmatematických představ (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty, pokusy v chemické laboratoři ZŠ
- smyslové hry, činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, pozornosti apod.
- námětové hry při ranních hrách (Na lékaře, Na rodinu,...)
- hry nejružnějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (výtvarné, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant, co by se stalo, kdyby....
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení paměti Co se ztratilo,....
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků – práce s encyklopedií, hry pokus x omyl
- činnosti zaměřené na poznávání písmen, číslic, piktogramů, značek, symbolů, obrázků
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.)
- spontánní hry na dané téma
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání při společných sportovních hrách
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů na téma Rodina, Zdraví,...
- cvičení v projevoování citů Jak by ses cítil, kdyby....
- hry na téma rodiny, přátelství apod.

- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- dram. hry zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- hry vedoucí dítě k uvědomění si vlastních kvalit

Dítě a ten druhý

- komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry
- společenské hry, společné aktivity vedoucí k navazování vztahů
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání na určité téma
- aktivity podporující sblížení dětí, společné hry, námětové hry
- aktivity podporující kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke starším apod.
- hry a využití situací, při nichž se dítě učí respektovat druhého
- vytváření pravidel chování, vést k ohleduplnosti, k ochotě rozdělit se, půjčit hračku, ...schopnost řešit spor
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina /funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině/ - mateřská škola /prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi/
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- čtení, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Dítě a společnost

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.)
- společné zábavy a slavností (oslavy narozenin, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte
- poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- návštěvy kulturních akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, profesní role, povolání, herní role)
- hry přibližující dítěti pravidla chování (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.)
- tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností

Dítě a svět

- přirozené pozorování prostředí MŠ a blízkého okolí a života v něm (povídání si o něm)
- aktivity zaměřené k získávání poznatků o životě v MŠ

– poučení o možných nebezpečných situacích a jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech
- praktické činnosti při poznávání vlastního těla

Očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo

- zachovávat správné držení těla
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)

- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
 - formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
 - učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
 - naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
 - sledovat a vyprávět příběh, pohádku
 - popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
 - chápat slovní vtip a humor
 - sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
 - utvořit jednoduchý rým
 - poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
 - rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí,..)
 - sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
 - poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
 - záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
 - přemýšlet, vést jednoduché úvahy
 - zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
 - chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (ted', dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok)
- naučit se nazpaměť krátké texty (hraní pohádky,..)
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
 - odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
 - uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory
 - rozhodovat o svých činnostech
 - ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích)
 - uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
 - vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení

- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost

- uplatňovat návyky slušného chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se

jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

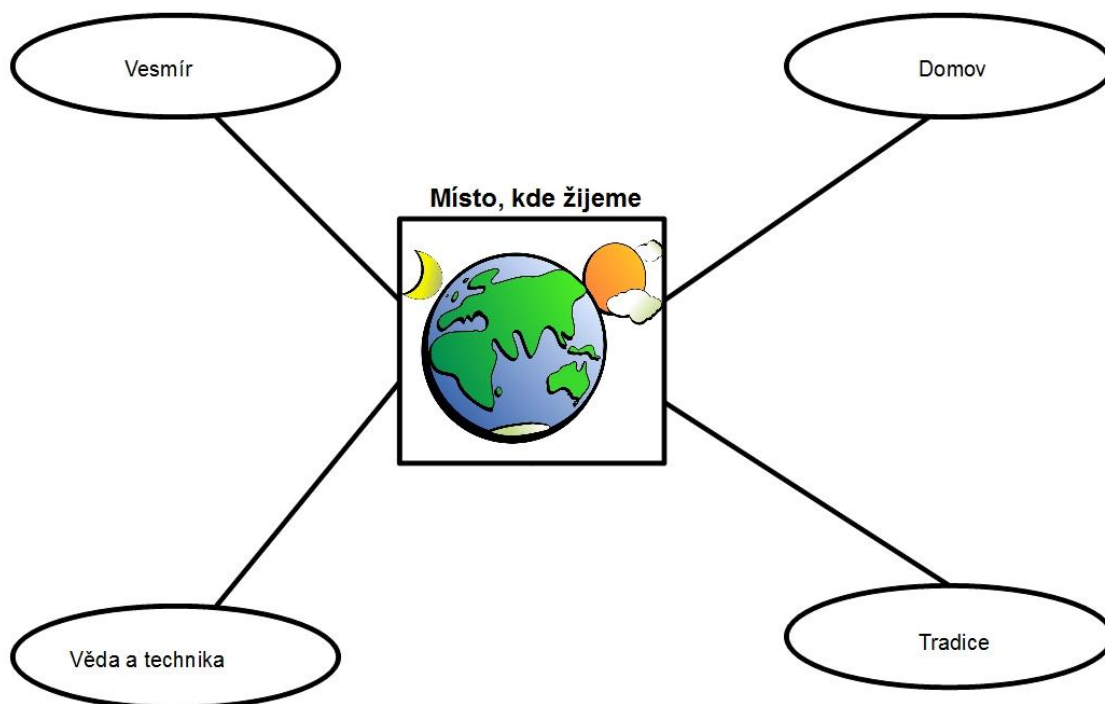
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí staršího kamaráda či učitelky)
- utvořit si základní představu o pravidlech chování a společenských normách

Dítě a svět

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti,..)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojit si poznatky o okolním prostředí
- mít povědomí o širším společenském prostředí i jeho dění
- vnímat, že svět lidí má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý (mít povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

2. Blok Místo, kde žijeme

- **Domov**
- **Tradice**
- **Věda a technika**
- **Vesmír**

Charakteristika bloku – oblast se zabývá společenským prostředím, vytvářením pozitivních postojů a vztahů k domovu, městu, státu. Dále se zabývá tradicemi vztahujícími se k naší vlasti, umožňuje tradice prožívat a radovat se z nich. Tato oblast se dále zabývá poznáváním světa /států, světadílů/ a způsobem života v nich, vesmírem a jeho zákonitostmi, vědou a technikou

Vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (vnímání, naslouchání, porozumění, výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
 - rozvoj smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti, představivosti a fantazie
 - rozvoj tvořivosti
 - posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
 - vytváření pozitivního vztahu k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
 - osvojení si elementárních poznatků o znacích a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi
 - rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
 - rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
 - posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
 - vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
 - rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
 - rozvoj kooperativních dovedností
 - ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se)
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
 - vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
 - vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevoval
 - rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
 - vytváření elementárního povědomí o technickém prostředí
 - poznávání jiných kultur
 - pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
 - osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka

Dítě a jeho tělo

- pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení, změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.), zdravotně zaměřené činnosti (relaxace, protahování, ...)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků

Dítě a jeho psychika

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek a encyklopedií
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
 - přímé pozorování technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
 - záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
 - motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
 - konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty, pokusy
- smyslové hry, činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- námětové hry a činnosti

- hry podporující tvořivost, představivost a fantazii (výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné použití
- spontánní hra
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte a související s domovem či tradicemi
- výlety do okolí

Dítě a ten druhý

- komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Dítě a společnost

- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Dítě a svět

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety

- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov,...)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dětem dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladění otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- seznamování s naší republikou, se světem
- činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládnout sebeobsluhu a pracovní úkony
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.), hlavně při práci s technickými pomůckami
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat

- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí), seznamovat se s technickými slovy
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor převážně při oslavě tradic
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon a další technické vymoženosti (PC, tablet, kalkulačka, ...)
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimát si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, prakticky je využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.)
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla
- zorganizovat hru
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost) převážně ve vztahu k domovu
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z kulturních krás i setkávání se s uměním

– zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý

- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- spolupracovat s ostatními

Dítě a společnost

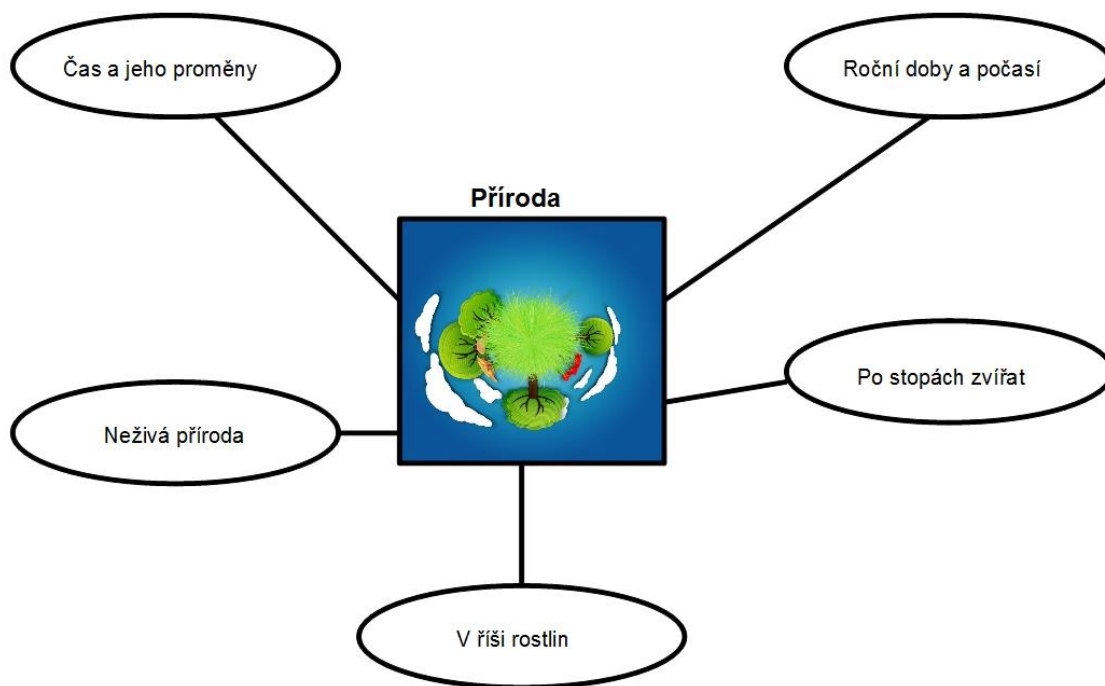
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- utvořit si představu o pravidlech chování a společenských normách nejen u nás, ale i v jiných zemích

Dítě a svět

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí (v MŠ, ve městě,..)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojit si poznatky o okolním prostředí (domov, školka, naše město,..)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, kulturním i technickém prostředí
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně, být opatrný

3. Blok Příroda

- **Roční doby a počasí**
- **Po stopách zvířat**
- **V říši rostlin**
- **Neživá příroda**
- **Čas a jeho proměny**

Charakteristika bloku- oblast se zabývá přírodním prostředím, vztahy člověka s přírodou, jak působí člověk na přírodu a také příroda na člověka, tato oblast seznamuje s počasím v jednotlivých ročních dobách, s živočichy a rostlinami v jednotlivých ekosystémech. Dále se zabývá neživou přírodou a jejím užitkem pro člověka. V této oblasti vedeme děti k porozumění běhu času a s tím souvisejících změn v lidském životě v přírodě a ve společnosti

Vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- rozvoj hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (vnímání, naslouchání, porozumění, výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
 - rozvoj smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti, představivosti a fantazie
 - rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
 - posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
 - vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znacích a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
 - rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
 - posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské skupině apod.)
 - vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
 - rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
 - rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
 - vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
 - vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat
 - rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- vytváření povědomí o přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
 - pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
 - osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí
 - rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností

Vzdělávací nabídka

Dítě a jeho tělo

- pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení, změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení), jóga, spojené s relaxační hudbou na téma zvířata
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti (pracovní listy, konstruktivní stavebnice,....)
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti, využití dětských rytmických nástrojů, HPH
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví ve vztahu k zvířatům a rostlinám
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí-odpolední odpočinek
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů v souvislosti se zvířaty a neznámými rostlinami (houby)

Dítě a jeho psychika

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.) na téma příroda
- komentování zážitků ze setkání se zvířaty, z přírody, z vycházky
- samostatný slovní projev na téma rostliny, živočichové (moje zvířátko, jak pěstují rostliny,....)
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění dojmů z divadla, ze shlédnuté pohádky,....
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv na téma příroda
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek při hře Na knihovnu
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků zvířat a zvuků přírody (CD Zvuky)
- činnosti a hry s knihami, časopisy a novinami
- pozorování přírody a rozhovor o pozorování
- pojmenovávání vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností, pokusy, experimenty
- činnosti s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry na dané téma
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti

- hry podporující tvořivost, představivost a fantazii (výtvarné, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení problémů, hledání různých možností a variant Co by se stalo, kdyby....
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové) a vytváření pojmů
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování s číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.)
- hry a dramatické hry zasvěcující dítě do časových pojmů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami přírody, vývojem dějů, příběhů, událostí apod. (práce s obrázky)
- spontánní hra a námětová hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání (při práci na zahradě, výtvarných činnostech,...)
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů souvisejících s přírodou
- hry na téma zvířata
- výlety do okolí (do přírody na Škarman, do okolí Domažlic,...)
- dramatické činnosti Na zvířata

Dítě a ten druhý

- interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- činnosti ve dvojicích, ve skupinkách, pokusy, vzájemná pomoc
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s poučením, seznámení s bajkou

Dítě a společnost

- námětové hry, dramatizace na téma příroda, zvířata,....
- práce s básněmi, dramatické hry, výtvarné, hudební (písňe), hudebně pohybové hry, dramatické hry a činnosti, poslech pohádek, příběhů, sledování divadelních scének
- návštěvy kulturních akcí (výstavy, muzea,...)

Dítě a svět

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, vycházky do okolí, výlety
- poučení o možných nebezpečných situacích, jak se chránit (kontakt se zvířaty, jedovaté rostliny, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím, využití pomůcek
- Záchranný kruh**
- poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií atd.
- hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování, práce s obrázky, materiálem,...

- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
 - poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
 - ekohry
 - smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy

Dítě a jeho tělo

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
 - koordinovat pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
 - napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
 - ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
 - zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
 - zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity
- vést rozhovor
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému
- formulovat otázky, odpovídat
- učit se nová slova a aktivně je používat
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
 - sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
 - sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
 - poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
 - rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, označení nebezpečí, znaky počasí,.. apod.) a porozumět jejich významu

- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
 - projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si
 - záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
 - přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje
 - zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
 - chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- naučit se nazpaměť krátké texty
- řešit problémy, úkoly a situace
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
 - přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
 - vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla
 - zorganizovat hru
 - být citlivé k živým bytostem, k přírodě
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních krás
 - zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý

- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
 - přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování

Dítě a společnost

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
 - pochopit, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat
 - vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování

Dítě a svět

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí
- mít povědomí o širším přírodním prostředí
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý
- svět přírody
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody) pro člověka
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Ve všech integrovaných blocích směřujeme k osvojení si klíčových kompetencí:

- 1/ kompetence k učení
- 2/ kompetence k řešení problémů
- 3/ kompetence komunikativní
- 4/ kompetence sociální
- 5/ kompetence činnostní a občanské

Kompetence k učení

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Soustředěně pozoruje, zkoumá a objevuje
- Uplatňuje získané zkušenosti
- Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi
- Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvíjí úsilí, postupuje podle pokynů
- Odhaduje své síly, hodnotí své pokroky
- Učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Všimá si dění a problémů v okolí
- Řeší problémy, na které stačí
- Řeší problémy na základě zkušenosti, vymýšlí nová řešení
- Užívá logických, matematických i empirických postupů
- Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá matematické souvislosti
- Rozlišuje řešení funkční a nefunkční, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli
- Nebojí se chybovat
-

Kompetence komunikativní

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Ovládá řeč, hovoří ve větách, vyjadřuje své myšlenky, rozumí slyšenému, vede dialog
- Sděluje pocity, prožitky, nálady
- Domluví se gesty, slovy, symboly, rozumí jejich významu, funkci
- Komunikuje bez zábran a ostychu
- Využívá informativní a komunikativní prostředky/knížky, počítač,.../
- Ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky

Kompetence sociální a personální

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Samostatně rozhoduje o svých činnostech
- Uvědomuje si své jednání a jeho důsledky
- Projevuje citlivost a ohleduplnost, vnímá nespravedlnost
- Dokáže se prosadit, ale i podřídít
- Napodobuje modely prosociálního chování
- Přijímá povinnosti, dodržuje dohodnutá pravidla
- Je schopno chápat, že lidé se různí
- Chápe nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost,..

Kompetence činností a občanské

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- Učí se činnosti organizovat, plánovat a řídit
- Umí rozpoznat své silné a slabé stránky
- Umí odhadnout rizika
- Umí se rozhodovat svobodně
- Má smysl pro povinnost
- Je otevřený k aktuálnímu dění
- Chápe, že zájem a pracovitost jsou přínosem, naopak pohodlnost a lhostejnost mají negativní důsledky
- Má představu o základních lidských hodnotách
- Spoluvytváří pravidla soužití, chápe potřebu je zachovávat
- Uvědomuje si svá práva a práva druhých
- Uvědomuje si, že se svým chováním podílí na prostředí, kde žije
- Dbá na osobní zdraví na bezpečí svoje i ostatních

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Cílem evaluace mateřské školy je získání zpětné vazby, na jejímž základě můžeme zkvalitnit práci mateřské školy. Evaluace slouží k tomu, abychom si uvědomili nedostatky, dokázali odhalit jejich příčiny a poté zajistili nové postupy.

Evaluace probíhá na několika úrovních:

Vnitřní evaluace – hodnocení ze strany ředitelky školy a dalších vedoucích pracovníků, pedagogů, dalších provozních pracovníků či dětí

Vnější evaluace – hodnocení ze strany rodičů, dalších odborníků, zřizovatele a ČŠI

- **Oblasti evaluace**

Dokumenty školy – hodnotíme ŠVP, TVP a jejich soulad s RVP PV

Podmínky vzdělávání - hodnotíme věcné podmínky, životosprávu, psychosociální podmínky, organizační podmínky, řízení MŠ, personální a pedagogické zajištění, spoluúčast rodičů

Průběh vzdělávání – hodnotíme vlastní práci pedagogů, jejich pedagogický styl a vzdělávací nabídku

Výsledky vzdělávání – hodnotíme individuální pokroky dětí

Spolupráce – hodnotíme spolupráci s rodiči, se zřizovatelem, s dalšími organizacemi ve městě, se ZŠ, s PPP a SPC

- **Prostředky evaluace**

Jako prostředky evaluace využíváme:

Pozorování, hospitace a následné rozborů, rozhovory, pedagogické rady a porady provozních pracovníků, diskuze, analýzu dokumentů a naplňování cílů vzdělávání, analýzu portfolia dětí, dotazník či anketa, záznamové listy

- **Časový plán**

Časový plán hospitační a kontrolní činnosti je uveden v Plánu hospitační a kontrolní činnosti mateřské školy.

Evaluace ze strany rodičů probíhá při každodenních rozhovorech s pedagogy, dále při rodičovských schůzkách (1-2x ročně), 1x za 3 roky je rodičům poskytnut evaluační dotazník.

Evaluace na úrovni školy je prováděna minimálně jednou za rok. Evaluace na úrovni tříd je prováděna průběžně ve školním roce.

Učitelky hodnotí realizaci tematických celků vždy po skončení tematického celku, hodnotí realizaci témat po jejich skončení a 2x ročně celkový průběh obsahu vzdělávání a výsledky vzdělávání za celý školní rok.

- **Odpovědnost pracovníků školy**

Za evaluaci školy odpovídá vedoucí pracovník školy, ředitelka. Třídní evaluační systém je zpracováván učitelkami. Učitelé jsou odpovědní za pedagogické hodnocení dětí, které provádějí 3x do roka či dle potřeby a stanovených termínů (PLPP, IVP). Učitelé jsou taktéž povinni provádět průběžně písemné sebehodnocení své práce (hodnotící arch pak min. 3x za rok).

Podrobný evaluační systém MŠ

Dokumenty školy – hodnotíme ŠVP, TVP a jejich soulad s RVP PV

Oblasti evaluace	Prostředky evaluace	Časový plán	Odpovědní pracovníci školy
Evaluace temat.celků - zhodnocení naplňování stanovených záměrů realizované vzdělávací nabídky, stanovení doporučení a opatření	konzultace pedagogické rady analýza	průběžně dle plánu	ředitelka učitelky zástup.řed.
Evaluace témat - hodnotíme zajímavost a výběr vzdělávací nabídky, návaznost a časové rozvržení, naplňování cílů	záznamy do TVP konzultace pedagogické rady	průběžně	ředitelka učitelky zástup.řed.
Evaluace individuálních plánů či plánů pedagogické podpory - zhodnotit osobní pokroky dětí	záznam konzultace učitelek konzultace s rodiči popř. se speciálním pedagogem	dle potřeby a plánu	učitelky
Pedagogická diagnostika - přehledy o rozvoji a vývojových pokrocích dětí	záznamy do diagnost. listu konzultace učitelek pedagogické rady	2x ročně dle potřeby	učitelky
Soulad TVP-ŠVP-RVP PV - hodnocení souladu a naplňování záměrů	analýza dokumentů hospitace konzultace pedagogické porady	1x ročně	ředitelka učitelky zástup.řed.

Podmínky vzdělávání - hodnotíme věcné podmínky, životosprávu, psychosociální podmínky, organizační podmínky, řízení MŠ, personální a pedagogické zajištění, spoluúčast rodičů

Oblasti evaluace	Prostředky evaluace	Časový plán	Odpovědní pracovníci školy
Materiální podmínky - kvalita zařízení a vybavení MŠ, kvantita vybavení a spotřebního materiálu, využitelnost, dostupnost	pozorování pedagogické rady, hodnotící dotazník	průběžně dle plánu 1x ročně	ředitelka učitelky provozní pracovnice zástup.řed.
Životospráva - Kvalita stravy a kultura stolování, denní režim, pobyt venku, zajištění pohybu, zajištění odpočinku, podpora zdravého životního stylu	pedagogické rady hodnotící dotazník	dle plánu 1x ročně	ředitelka učitelky provozní pracovnice zástup.řed.

Psychosociální podmínky - kvalita prostředí, adaptace dětí, respektování přirozených dětských potřeb, rovnost v postavení dětí, pravidla soužití, komunikace, pedagogický styl, podpora sociálního citění, vytváření vzájemných pozitivních vztahů	hospitace	dle plánu 1x ročně dle potřeby	ředitelka učitelky zástup.řed.
Organizace - Organizace života dětí, organizace vzdělávacího procesu	pedagogické rady dotazník	1x ročně dle potřeby	ředitelka učitelky zástup.řed.
Řízení MŠ - styl řídicí práce, podpora týmové spolupráce, motivace zaměstnanců, rozdělení kompetencí a odpovědností	dotazník rozhovor	1x ročně	ředitelka učitelky provozní pracovnice zástup.řed.
Personální a pedagogické zajištění - hodnocení zaměstnanců z hlediska provozního zabezpečení (počet, úvazky) - hodnocení pedagogů z hlediska kvalifikace - hodnocení pedagogů z hlediska úrovně pedagogické práce - sebehodnocení	dotazník analýza hospitační záznam posouzení své práce dle kritérií a dotazníku	1x ročně hospitace dle plánu a potřeb sebehodnocení průběžně (2-3 ročně)	ředitelka učitelky provozní pracovnice zástup.řed.

Průběh vzdělávání – hodnotíme vlastní práci pedagogů, jejich pedagogický styl a vzdělávací nabídku

Oblasti evaluace	Prostředky evaluace	Časový plán	Odpovědní pracovníci školy
Evaluace uplatněných metod, postupů, forem práce – vzdělávací proces - zhodnocení průběhu vzdělávání z hlediska používaných metod a forem práce se záměry v této oblasti ŠVP	pozorování vzájemné hospitace konzultace pedagogů pedagogické rady sebehodnocení učitelů hospitace	průběžně průběžně průběžně dle plánu 1x ročně dle plánu	ředitelka učitelky zástup.řed.
Osobnostní rozvoj pedagogů - uplatnění poznatků z DVPP ve vlastní práci - autoevaluace vlastního vzdělávacího růstu - autoevaluace ve vztahu k dalšímu	pozorování konzultace pedagogické rady hospitace sebehodnocení – hodnotící	průběžně průběžně dle plánu dle plánu 1 x ročně	ředitelka učitelky zástup.řed.

osobnostnímu růstu	dotazník		

Výsledky vzdělávání – hodnotíme individuální pokroky dětí

Oblasti evaluace	Prostředky evaluace	Časový plán	Odpovědní pracovníci školy
Individuální pokroky dětí - hodnocení individuálních pokroků dětí - portfolia	pozorování záznam pedagogické diagnostiky konzultace učitelek rozhovor s dětmi	průběžně 2-3 ročně průběžně průběžně	ředitelka učitelky zástup.řed.
Hodnocení IVP, PLPP - hodnocení individuálních plánů	analýza IVP, PLPP pozorování	dle potřeby či plánu průběžně	ředitelka učitelky zástup.řed.

Spolupráce – hodnotíme spolupráci s rodiči, se zřizovatelem, s dalšími organizacemi ve městě, se ZŠ, s PPP a SPC

Oblasti evaluace	Prostředky evaluace	Časový plán	Odpovědní pracovníci školy
Evaluace spolupráce s rodiči - informovanost o činnostech v MŠ - informovanost o výsledcích vzdělávání dětí - dotazník pro rodiče - úspěšnost zvolených metod a forem spolupráce a naplnění stanovených záměrů v této oblasti v ŠVP PV	rodičovské schůzky nástěnky, webové stránky, fotodokumentace individuální rozhovory, konzultace s rodiči dotazníková anketa konzultace pedagogické rady	1-2x ročně průběžně průběžně dle zájmů rodičů a potřeb pedagogů 1x za 3 roky nebo dle potřeby dle plánu	ředitelka učitelky rodiče zástup.řed.
Evaluace spolupráce se ZŠ - společné akce a aktivity - předávání zkušeností - návrh odkladů školní docházky	konzultace fotodokumentace informace ohledně zápisu OŠD	dle potřeb 1 x ročně	ředitelka učitelky zástup.řed.
Evaluace spolupráce se zřizovatelem - účast na akcích - oblast materiálního zabezpečení škol	konzultace	2x ročně nebo dle potřeby	ředitelka zástupci zřizovatele
Evaluace spolupráce s PPP, SPC - přednášky pro rodiče - konzultace podpůrných opatření	konzultace analýzy doporučení vyhodnocení pokroků	průběžně průběžně dle potřeby	ředitelka speciální pedagogové

- nabídky PPP a SPC	webové stránky přednášky	1x ročně	ŠPZ zástup.řed.

8. POUŽITÁ LITERATURA

Manuál k přípravě školního vzdělávacího programu mateřské školy, Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2005

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, Výzkumný ústav pedagogický, Praha 2018